

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. balandžio 30 d.*

„Valstybės pagalba – Prancūzijos uostams taikyta atleidimo nuo pelno mokesčio schema – Sprendimas, kuriuo pagalbos schema pripažinta nesuderinama su vidaus rinka – Esama pagalba – Ekonominės veiklos sąvoka – Pareiga motyvuoti – Konkurencijos iškreipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai – Gero administravimo principas“

Byloje T-747/17

Union des ports de France – UPF, įsisteigusi Paryžiuje (Prancūzija), atstovaujama advokatų C. Vannini ir E. Moraïtou,

ieškovė,

prieš

Europos Komisija, atstovaujama B. Stromsky ir S. Noë,

atsakovę,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio, kuriuo prašoma panaikinti 2017 m. liepos 27 d. Komisijos sprendimą (ES) 2017/2116 dėl pagalbos schemos Nr. SA.38398 (2016/C, ex 2015/E), kurią taikė Prancūzija. Uostų apmokestinimas Prancūzijoje (OL L 332, 2017, p. 24),

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai S. Papasavvas ir O. Spineanu-Matei,

posėdžio sekretorius L. Ramette, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. lapkričio 28 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės

- 1 2013 m. Europos Komisijos tarnybos visoms valstybėms narėms išsiuntė anketą apie jų uostų veiklą ir apmokestinimą, siekdamas susidaryti bendrą vaizdą šiuo klausimu ir patikslinti, kokia uostų padėtis, atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisės normas dėl valstybės pagalbos. Vėliau Komisijos tarnybos šiuo klausimu susirašinėjo su Prancūzijos institucijomis.
- 2 2014 m. liepos 9 d. laišku Komisija, vadovaudamasi 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 8 sk., 1 t., p. 339), 17 straipsniu, informavo Prancūzijos institucijas apie preliminarų uostų apmokestinimo taisyklių vertinimą, kiek tai susiję su galimu jų pripažinimu valstybės pagalba ir suderinamumu su vidaus rinka. Šio laiško pabaigoje ji nurodė mananti, kad Prancūzijos uostų atleidimas nuo pelno mokesčio (toliau – PM) yra esama valstybės pagalba, nesuderinama su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir paprašė Prancūzijos institucijų pateikti savo pastabas dėl šio preliminarus vertinimo.
- 3 2014 m. lapkričio 7 d. raštu Prancūzijos institucijos pateikė savo pastabas. 2014 m. gruodžio 12 d. įvyko Komisijos tarnybų ir Prancūzijos institucijų susitikimas. 2015 m. sausio 15 d. pastarosios nusiuntė Komisijai papildomas pastabas. 2015 m. birželio 1 d. raštu Komisijos tarnybos atsakė į šį laišką ir nurodė, kad tebesilaiko pirminio 2014 m. liepos 9 d. rašte išdėstyto požiūrio.
- 4 2016 m. sausio 21 d. raštu Komisija patvirtino savo poziciją ir, remdamasi SESV 108 straipsnio 1 dalimi ir 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589, nustatančio išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9) 22 straipsniu, kaip atitinkamas priemonės pasiūlė Prancūzijos institucijoms nuo 2017-ųjų mokesčių metų pradžios nebetaikyti atleidimo nuo PM uostų pajamoms iš jų ekonominės veiklos. Vadovaujantis Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnio 1 dalimi, Prancūzijos institucijų buvo paprašyta per du mėnesius priimti besąlygišką ir vienareikšmį sprendimą dėl Komisijos pasiūlymo.
- 5 2016 m. balandžio 11 d. raštu Prancūzijos institucijos pateikė Komisijai savo pastabas. 2016 m. birželio 27 d. buvo surengtas Prancūzijos institucijų ir Komisijos tarnybų susitikimas.
- 6 Kadangi Prancūzijos institucijos besąlygiškai ir vienareikšmiai atsisakė taikyti Komisijos pasiūlytas atitinkamas priemones, ši nusprendė pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą pagal Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnio 2 dalį. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 302, 2016, p. 23; toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Komisija paprašė Prancūzijos Respublikos pateikti pastabas dėl sprendimo turinio. Ji taip pat paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas dėl minėtos priemonės.
- 7 2016 m. rugsėjo 19 d. raštu Prancūzijos institucijos pateikė savo pastabas. Komisija gavo įvairių suinteresuotųjų šalių pastabas, tarp jų ir ieškovės – *Union des ports de France – UPF*. Komisija persiuntė šias pastabas Prancūzijos Respublikai ir suteikė galimybę pateikti dėl jų pastabas. Šios pastabos jai buvo pateiktos 2016 m. lapkričio 3 d. raštu. 2016 m. lapkričio 16 d. buvo surengtas Prancūzijos institucijų ir Komisijos tarnybų susitikimas.
- 8 2017 m. liepos 27 d. Komisija priėmė Sprendimą (ES) 2017/2116 dėl pagalbos schemos Nr. SA.38398 (2016/C, ex 2015/E), kurią taikė Prancūzija. Uostų apmokestinimas Prancūzijoje (OL L 332, 2017, p. 24; toliau – ginčijamas sprendimas).

9 2017 m. gruodžio 14 d. ginčijamas sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Be to, 2017 m. rugsėjo 6 d. raštu apie šį sprendimą buvo pranešta ieškovei, kaip suinteresuotajai šaliai, pateikusiai pastabas per oficialią tyrimo procedūrą.

10 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyta:

„Autonominių uostų (kurių dalis tapo didžiais jūrų uostais), jūrų prekybos rūmų, uostų įrangą administruojančių prekybos ir pramonės rūmų, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčių savivaldybių ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančių įmonių atleidimas nuo [pelno] mokesčio yra su vidaus rinka nesuderinama esama valstybės pagalba.“

11 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje numatyta:

„1. Prancūzija privalo panaikinti 1 straipsnyje nurodytą atleidimą nuo pelno mokesčio ir pelno mokesčiu apmokestinti įstaigas, kurioms šis atleidimas yra taikomas.

2. Priemonė, kuria Prancūzija vykdo jai tenkančius 1 dalyje nurodytus išpareigojimus, turi būti priimta iki kalendorinių metų, kuriais pateiktas pranešimas apie šį sprendimą, pabaigos. Ši priemonė turi būti taikoma pelnui, gautam iš ekonominės veiklos ne vėliau kaip prasidėjus kitiems metams po jos priėmimo dienos.“

Procesas ir šalių reikalavimai

12 2017 m. lapkričio 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.

13 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

14 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl priimtinumų

15 Komisija ginčija šio ieškinio priimtinumą. Po to, kai 2018 m. lapkričio 6 d. Teisingumo Teismas priėmė sprendimą bylose *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori* ir *Komisija / Ferracci* (nuo C-622/16 P iki C-624/16 P, EU:C:2018:873), Komisija paaikšino savo poziciją per teismo posėdį ir nurodė, kad nors ginčijamas sprendimas yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, jis apima įgyvendinamąsias priemones ieškovės narių atžvilgiu, taigi jie privalo įrodyti, kad šis sprendimas tiesiogiai ir konkrečiai su jais susijęs.

- 16 Taip pat dėl konkretaus poveikio ieškovės nariams Komisija teigia, kad jie priklauso atviram juridinių asmenų, kurie gali pasinaudoti atleidimu nuo PM, ratui ir yra tik potencialūs nagrinėjamos schemos naudos gavėjai. Be to, ji mano, kad ginčijamu sprendimu nepakeičiamos minėtų narių įgytos teisės, nes iš esmės neegzistuoja teisė į tam tikro apmokestinimo tolesnį taikymą ateityje. Todėl šie nariai negali teigti, kad ginčijamas sprendimas tiesiogiai ir konkrečiais su jais susijęs.
- 17 Galiausiai Komisija tvirtina, kad ieškovė negali remtis savo vidaus tvarkos taisyklėse įtvirtinta atstovavimo savo narių interesams ir jų gynimo funkcija Sąjungos institucijose, siekdama įrodyti poveikį savo pačios interesams, nes tas aktas nėra Sąjungos teisės nuostata, kuria būtų aiškiai pripažinta, kad ji turi tam tikrus procesinius įgaliojimus. Ji taip pat mano, kad vien tai, kad ieškovė dalyvavo oficialioje valstybės pagalbos tyrimo procedūroje, nereiškia, kad jai suteikta teisė pareikšti ieškinį.
- 18 Ieškovė ginčija šiuos argumentus ir teigia, kad ginčijamas sprendimas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su jos nariais, todėl ji pati turi teisę pareikšti ieškinį.
- 19 Šiuo klausimu primintina, kad SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatyti du atvejai, kai pripažįstama, kad fizinis ar juridinis asmuo turi teisę pareikšti ieškinį dėl akto, kuris nėra jam skirtas. Pirma, tokį ieškinį jis gali pareikšti, jei toks aktas tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs. Antra, toks asmuo gali pareikšti ieškinį dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto, tiesiogiai su juo susijusio ir dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinančių priemonių (žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 20 Taip pat primintina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tokių asociacijų, kaip ieškovė, pareikšti ieškiniai priimtini trimis atvejais, t. y. tada, kai jos atstovauja savo narių, kurie patys turi teisę dalyvauti procese, interesams, kai jos yra išskiriamos dėl ginčijamo akto poveikio jų pačių interesams, ypač dėl to, kad aktas, kurį prašoma panaikinti, paveikė jų, kaip derybininkių, poziciją, arba kai teisės nuostata joms aiškiai pripažįstamos atitinkamos procesinės teisės (šiuo klausimu žr. 2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Forum 187 / Komisija*, T-189/08, EU:T:2010:99, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2016 m. balandžio 26 d. Nutarties *EGBA ir RGA / Komisija*, T-238/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2016:259, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 21 Nagrinėjamoje byloje konstatuotina, kad, kaip nurodė Komisija, nė pagal vieną Sąjungos teisės nuostatą ieškovei aiškiai nepripažinti procesiniai įgaliojimai. Vien to, kad pagal ieškovės statutą jai pavesta ginti narių bendruosius interesus ir atstovauti jiems Sąjungos institucijose, šiuo atveju nepakanka (šiuo klausimu žr. 1995 m. liepos 6 d. Sprendimo *AITEC ir kt. / Komisija*, T-447/93–T-449/93, EU:T:1995:130, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 22 Be to, vien dėl to, kad ieškovė dalyvavo oficialioje tyrimo procedūroje kaip suinteresuotoji šalis, negalima daryti išvados, kad ji turi teisę pareikšti ieškinį, nors tokia aplinkybė gali būti svarbi vertinant, ar įmonė turi teisę pareikšti ieškinį (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Sniace / Komisija*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 56 punktą ir 2014 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *Vtesse Networks / Komisija*, T-362/10, EU:T:2014:928, 53 punktą).
- 23 Be kita to, ieškovė neteigia, kad ginčijamas sprendimas paveikė jos, kaip derybininkės, padėtį, kaip buvo byloje, kurioje priimtas 1988 m. vasario 2 d. Sprendimas *Kwekerij van der Kooy ir kt. / Komisija* (67/85, 68/85 ir 70/85, EU:C:1988:38).
- 24 Taigi reikia išnagrinėti, ar ieškovė turi teisę pareikšti ieškinį, nes atstovauja savo narių, kurie patys galėtų dalyvauti procese, interesams, kaip įtvirtinta šio sprendimo 20 punkte nurodytoje jurisprudencijoje.

- 25 Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tokiu atveju asociacijos teisė pareikšti ieškinį grindžiama prielaida, kad asociacijos pareikštas ieškinys turi procesinių privalumų, nes dėl jo galima išvengti daug skirtingų ieškinių dėl tų pačių aktų, kadangi asociacija pakeičia vieną ar kelis savo narius, kurių interesams atstovauja, jeigu šie nariai patys gali pareikšti priimtina ieškinį (1995 m. liepos 6 d. Sprendimo *AITEC ir kt. / Komisija*, T-447/93–T-449/93, EU:T:1995:130, 60 punktas ir 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Molinos Río de la Plata ir kt. / Taryba*, T-112/14–T-116/14 ir T-119/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:509, 35 punktas).
- 26 Taigi asociacija negali remtis tuo, kad atstovauja savo narių, kurie patys pareiškė ieškinius, interesams, nes tie nariai patys atstovauja savo interesams (žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Molinos Río de la Plata ir kt. / Taryba*, T-112/14 – T-116/14 ir T-119/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:509, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Darytina išvada, kad šio ieškinio negalima pripažinti priimtinu dėl ieškovės atstovavimo *Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-ouest (port de Brest)*, nes pastaroji pati pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo byloje T-754/17 (*Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-ouest (port de Brest) / Komisija*), ir nereikia priimti sprendimo dėl jos pareikšto ieškinio priimtimumo (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 29 d. Nutarties *Asociación Española de Banca / Komisija*, T-236/10, EU:T:2012:176, 30 punktą).
- 27 Vis dėlto ieškovė gali teisėtai atstovauti savo narių, kurie nepareiškė atskirų ieškinių, interesams su sąlyga, kad jie patys gali pareikšti ieškinius; tai reikia išnagrinėti.
- 28 Pirma, konstatuotina, kad ginčijamas sprendimas nėra skirtas ieškovės nariams, nes jis skirtas Prancūzijos Respublikai.
- 29 Antra, kadangi ginčijamas sprendimas taikomas objektyviai apibrėžtomis situacijoms ir sukelia teisinių padarinių bendrai ir abstrakčiai nustatytai asmenų kategorijai, ginčijamas sprendimas yra reglamentuojamojo pobūdžio aktas (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija*, T-220/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:484, 49 ir 52 punktus).
- 30 Taigi konstatuotina, kad jis negali sukelti teisinių padarinių uostų sektoriuje veikiančioms subjektams, kokie yra ieškovės nariai, jeigu Prancūzijos institucijos nepriims įgyvendinimo priemonių (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Royal Scandinavian Casino Århus / Komisija*, T-615/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:838, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje iš tiesų numatyta, kad „Prancūzija privalo panaikinti 1 straipsnyje nurodytą atleidimą nuo pelno mokesčio ir pelno mokesčiu apmokestinti įstaigas, kurioms šis atleidimas yra taikomas“. Nepriėmus tokių įgyvendinimo priemonių, tebebūtų taikoma galiojanti mokesčių sistema, pagal kurią, be kita ko, nuo PM atleidžiami autonominiai uostai ir uostų įrangą administruojantys prekybos ir pramonės rūmai.
- 31 Be to, kaip per posėdį nurodė Komisija, atleidimo nuo PM panaikinimas vykdant ginčijamą sprendimą ieškovės nariams pasireikštų tuo, kad būtų priimtas pranešimas apie mokėtinus mokesčius, kuriame būtų išaiškinti šie pakeitimai. Tokie pranešimai ieškovės narių atžvilgiu būtų įgyvendinimo priemonės, dėl kurių, Komisijos teigimu, būtų galima pareikšti ieškinį nacionaliniuose teismuose, o šie prireikus pagal SESV 267 straipsnį galėtų kreiptis į Teisingumo Teismą, jeigu kiltų abejonių dėl ginčijamo sprendimo galiojimo (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija*, T-220/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:484, 55 ir 61 punktus).
- 32 Darytina išvada, kad ginčijamas sprendimas apima įgyvendinimo priemones ieškovės narių atžvilgiu, taigi jie privalo įrodyti, kad ginčijamas sprendimas tiesiogiai ir konkrečiai su jais susijęs.
- 33 Pirma, dėl tiesioginio poveikio ieškovės nariams, kuris nagrinėjamoje byloje neginčijamas, pažymėtina, kad nors ginčijamas sprendimas skirtas Prancūzijos institucijoms, joms nepalikta jokios diskrecijos ir jos įpareigotos panaikinti tokių subjektų, kaip ieškovės nariai, atleidimą nuo PM (ginčijamo sprendimo

- 2 straipsnio 1 dalis), ir ši priemonė turi būti taikoma pelnui, gautam iš ekonominės veiklos, ne vėliau kaip prasidėjus kitiems mokestiniams metams po jos priėmimo dienos (ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 2 dalis). Taigi ginčijamas sprendimas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovės nariais (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 15 d. Sprendimo *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia / Komisija*, T-288/97, EU:T:1999:125, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Antra, dėl konkretaus poveikio ieškovės nariams pirmiausia konstatuotina, kad jos nariai nėra atskirai ar individualiai nurodyti ginčijamame sprendime. Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje bendrai nurodyti autonominiai uostai (kurių dalis tapo didžiaisiais jūrų uostais), jūrų prekybos rūmai, uostų įrangą administruojantys prekybos ir pramonės rūmai, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčios savivaldybės ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančios įmonės.
- 35 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tretieji asmenys gali būti konkrečiai susiję su kitam asmeniui skirtu sprendimu tik tuo atveju, jeigu tas sprendimas susijęs su jais dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl juos iš kitų asmenų išskiriančių konkrečių aplinkybių ir taip individualizuoja juos taip pat, kaip ir adresatą (žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 36 Šiuo požiūriu, kaip per posėdį priminė Komisija, paprasčiausia galimybė daugiau ar mažiau tiksliai nustatyti teisės subjektų, kuriems taikoma priemonė, skaičių ar net tapatybę nereiškia, kad tam tikra priemonė turi būti laikoma konkrečiai susijusia su šiais subjektais, nes ginčijama priemonė taikoma atsižvelgiant į nagrinėjamame akte apibrėžtą objektyvią teisinę ar faktinę situaciją (žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Vis dėlto, jei sprendimas paveikia grupę asmenų, kurie buvo nustatyti arba kuriuos buvo galima nustatyti priimant šį aktą dėl grupės nariams būdingų kriterijų, šis aktas gali būti konkrečiai susijęs su šiais asmenimis tiek, kiek jie sudaro apibrėžtą ūkio subjektų ratą ir būtent taip gali būti tuomet, kai sprendimu pakeičiamos iki jį priimant asmens įgytos teisės (žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 38 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, pirma, visi ieškovės nariai yra uostai arba didieji jūrų uostai, arba tokius uostus valdantys prekybos ir pramonės rūmai, kurie teisėtai naudojami atleidimu nuo PM, kol Komisija priėmė ginčijamą sprendimą ir užginčijo tokį atleidimą nuo PM.
- 39 Antra, kaip per posėdį priminė ieškovė, šioje byloje nagrinėjamos pagalbos schemos naudos gavėjai yra dekretu įsteigti viešieji juridiniai asmenys, ir jie nebuvo įsteigti privačia iniciatyva.
- 40 Taigi konstatuotina, kad ieškovės nariai priklauso uždarai ūkio subjektų, kuriuos buvo galima nustatyti, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, grupei.
- 41 Šiuo atveju, priešingai, nei per posėdį teigė Komisija, ta grupė nebegali išsiplėsti, nes jeigu darytume prielaidą, kad ateityje kitu dekretu galėtų būti įsteigtas kitas uostas ar kiti prekybos ir pramonės rūmai, jie, kitaip nei ieškovės nariai, nebebūtų įstaigos, galinčios faktiškai pasinaudoti prieš priimant ginčijamą sprendimą buvusią pagalbos schema.
- 42 Trečia, ieškovės narių padėtis skiriasi nuo ieškovių narių byloje, kurioje priimta Komisijos cituota 2016 m. balandžio 26 d. Nutartis *EGBA ir RGA / Komisija* (T-238/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2016:259). Iš tiesų, kitaip nei nagrinėjamoje byloje, kuri susijusi su esama pagalbos schema, toje byloje buvo ginčijamas sprendimas dėl naujos pagalbos schemos, susijęs su projektu dėl parafiskalinio mokesčio, kuriuo buvo numatyta apmokestinti per žirgų lenktynes vykstančias internetines lažybas ir kuris buvo skirtas žirgų lenktynių bendrovėms pavestai viešajai paslaugai finansuoti. Ieškovių nariai,

kurie visi buvo lošimų sektoriuje veikiančios ūkio subjektai, galėjo remtis tik tuo, kad yra subjektų, kuriems ateityje bus taikoma ta tvarka, konkurentai, nes tuo metu, kai buvo priimtas ginčytas sprendimas, ji dar nebuvo įsigaliojusi. Todėl, kaip toje byloje pažymėjo Bendrasis Teismas, šis sprendimas darė poveikį visų Prancūzijos per žirgų lenktynes vykstančių internetinių lažybų sektoriuje veikiančių ūkio subjektų interesams: tų, kurie jau buvo šioje rinkoje prieš priimant ginčytą sprendimą, tų, kurie į ją įžengė po to, kai jis buvo priimtas, ir tų, kurie į ją įžengs ateityje. Tad ieškovių nariai priklausė neapibrėžtai ūkio subjektų grupei, kuri po to, kai buvo priimtas ginčytas sprendimas, galėjo išsiplėsti. Jie nepriklausė uždaram subjektų ratui, t. y. grupei, kuri nebegali išsiplėsti po to, kai priimamas ginčijamas sprendimas. Taigi ginčytas sprendimas buvo susijęs su ieškovių nariais tik objektyviu aspektu, kad jiems, kaip ir visiems kitiems nagrinėjame sektoriuje veikiančioms konkurentams, būtų taikomas parafiskalinis mokestis (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 26 d. Nutarties *EGBA ir RGA / Komisija*, T-238/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2016:259, 66 ir 67 punktus).

- 43 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamoje byloje ginčijamas sprendimas konkrečiai susijęs su ieškovės nariais, nes jie priklauso uždaram ūkio subjektų, kuriuos buvo galima nustatyti, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, grupei.
- 44 Kadangi ieškovės nariai turi teisę pareikšti ieškinį dėl nagrinėjamoje byloje ginčijamo sprendimo, ieškovė taip pat turi teisę pareikšti ieškinį, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, nes ji atstovauja savo narių, nepareikusių atskirų ieškinių dėl šio sprendimo, interesams.

Dėl esmės

- 45 Grįsdama savo ieškinį ieškovė nurodo penkis pagrindus, susijusius su, pirma, teisės klaida, kai visa mokestinė priemonė buvo priskirta valstybės pagalbai, antra, teisės klaida dėl Prancūzijos uostų vykdomos ekonominės veiklos ekonominio pobūdžio vertinimo, trečia, vertinimo klaida, susijusia su konkurencijos iškreipimo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygomis, kiek tai susiję su Prancūzijos uostais apskritai ir konkrečiai su salų uostais ir užjūrio uostais, ir nepakankamais motyvais tai nagrinėjant, ketvirta, teisės klaida vykdant esamų pagalbos schemų kontrolės procedūrą ir SESV 108 straipsnio 1 ir 2 dalių, susijusių su „siūlymo taikyti atitinkamas priemones procedūra“, siejamų su proporcingumo principu, pažeidimu, ir, penkta, gero administravimo principo pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su teisės klaida, padaryta, kai Komisija klaidingai visą Prancūzijos uostų atleidimą nuo PM priskyrė valstybės pagalbai

- 46 Ieškovė primena, kad subjektas, kuris vykdo ir veiklą, susijusią su išimtiniais viešosios valdžios įgaliojimais, ir ekonominę veiklą, turi laikytis taisyklių dėl valstybės pagalbos tik tiek, kiek tai susiję su jo ekonomine veikla. Ji tvirtina, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai nepatiksino, kad priskyrimas valstybės pagalbai susijęs tik su Prancūzijos uostų ekonomine veikla. Todėl ji prašo Bendrojo Teismo panaikinti ginčijamą sprendimą šiuo aspektu ar bent jau pakeisti šio sprendimo rezoliucinę dalį, kad būtų aiškiai nurodyta, jog įpareigojimas apmokestinti pelno mokesčiu netaikomas Prancūzijos uostų vykdomai neekonominėi veiklai.
- 47 Komisija ginčija šiuos argumentus.
- 48 Pirma, konstatuotina, kad iš ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies formuluotės aiškiai matyti (žr. šio sprendimo 10 ir 11 punktus), kad pagalbos priemonė, susijusi su jos gavėjų atleidimu nuo PM, taikoma tik pelnui iš jų ekonominės veiklos. Taigi pirmasis ieškovės nurodytas pagrindas grindžiamas klaidingu ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies aiškinimu.

- 49 Be to, kadangi nagrinėjama mokestinė priemonė vienodai taikoma gavėjų pelnui, neatsižvelgiant į jų vykdomos veiklos pobūdį, Komisija pagrįstai galėjo reikalauti panaikinti visą šią schemą, siekdama užtikrinti, kad nebeliktų atleidimo nuo PM, kuris buvo taikomas tų subjektų pelnui iš ekonominės veiklos ir kuris buvo pripažintas nesuderinamu su vidaus rinka.
- 50 Antra, primintina, kad akto rezoliucinė dalis neatsiejama nuo jo motyvuojamosios dalies, todėl prireikus akto rezoliucinę dalį reikia aiškinti atsižvelgiant į akto priėmimo motyvus (1997 m. gegužės 15 d. Sprendimas *TWD / Komisija*, C-355/95 P, EU:C:1997:241, 21 punktą ir 2012 m. kovo 2 d. Sprendimas *Nyderlandai / Komisija*, T-29/10 ir T-33/10, EU:T:2012:98, 146 punktą).
- 51 Ginčijamo sprendimo 42–61 konstatuojamosiose dalyse Komisija siekė parodyti, kiek uostai bent iš dalies vykdo ekonominę veiklą, todėl yra įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV nuostatas, kuriomis reglamentuojama konkurencija.
- 52 Ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė neginčijanti, kad uostams gali būti pavesta vykdyti tam tikras valdžios institucijos ar neekonominio pobūdžio užduotis, pavyzdžiui, laivų eismo kontrolę ir saugą ar taršos stebėseną, ir kad vykdydami šias užduotis uostai nėra įmonės pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Šiuo klausimu ji patikslino, kad per šią procedūrą nagrinėjamas atleidimas nuo PM gali būti laikomas valstybės pagalba tik jeigu jis susijęs su pajamomis, gautomis vykdant ekonominę veiklą. Kita vertus, Komisijos, teigimu, to, kad įstaiga vykdo valstybinę ar neekonominę veiklą, paprastai neužtenka, kad ji nebūtų laikoma „įmone“. Uostas laikomas „įmone“, jei (tiek, kiek) jis faktiškai vykdo vienos ar kelių ekonominių sričių veiklą.
- 53 Ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė kelių rūšių ekonominę veiklą, kurią gali vykdyti Prancūzijos uostai, susijusią su visokių paslaugų teikimu įvairiose rinkose. Pirmia, uostai teikia bendrą paslaugą laivams, už atlygį suteikdami prieigą prie uosto infrastruktūros. Antra, kai kurie uostai taip pat už atlygį teikia konkretesnes paslaugas laivams, pavyzdžiui, vairavimo, kėlimo, krovimo ir priešvartavimo. Abiem pirmais atvejais uosto gaunamas atlygis paprastai vadinamas „uosto mokesčiu“. Trečia, uostai už atlygį įmonėms leidžia naudotis tam tikra infrastruktūra ar sklypais – įmonės šias erdves išnaudoja, siekdamos tenkinti savo pačių reikmes arba laivams teikti tam tikras pirmą nurodytas uostų paslaugas.
- 54 Taigi Komisija ginčijamo sprendimo 61 konstatuojamojoje dalyje padarė išvadą, kad „autonominiai uostai <...>, jūrų prekybos rūmai, uostų įrangą administruojantys prekybos ir pramonės rūmai, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčios savivaldybės ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančios įmonės, tiesiogiai eksploatuojančios infrastruktūrą ar teikiančios paslaugas tam tikrame uoste, dėl jų vykdomos <...> ekonominės veiklos laikytini įmonėmis pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį“.
- 55 Iš ginčijamo sprendimo motyvų pakankamai aiškiai matyti, kad pagalbos gavėjai laikyti įmonėmis, kurioms taikytinos SESV nuostatos dėl valstybės pagalbos, tik tiek, kiek tai susiję su jų ekonomine veikla.
- 56 Trečia, dėl ieškovės prašymo pakeisti ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį, kad būtų aiškiai nurodyta, jog įpareigojimas apmokestinti pelno mokesčiu netaikomas Prancūzijos uostų vykdomai neekonominėi veiklai, primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos teismas, vykdydamas teisėtumo kontrolę, negali duoti nurodymų Sąjungos institucijoms ar jų pakeisti (žr. 2016 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Hamr – Sport / Komisija*, T-693/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:292, 91 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 57 Bet kuriuo atveju toks ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies pakeitimas būtų nepagrįstas, nes grindžiamas klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu; pagal ginčijamą sprendimą pelno mokesčiu reikalaujama apmokestinti tik nuo jo atleistų subjektų pelną, gautą iš jų ekonominės veiklos.

58 Taigi pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su teisės klaida dėl Prancūzijos uostų vykdomos ekonominės veiklos ekonominio pobūdžio vertinimo

59 Šiuo pagrindu ieškovė iš esmės kaltina Komisiją, pirma, neatlikus išsamios uostų veiklos analizės, kad būtų nustatyta, kokių rūšių veikla yra ekonominė ar neekonominė, ir, antra, klaidingai vertinus tam tikrą veiklą kaip ekonominę, nors ji nėra tokio pobūdžio.

60 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad sprendimo dėl pagalbos schemos atveju, kaip yra nagrinėjamoje byloje, vertindama pagalbos programą Komisija gali apsiriboti bendro ir abstraktaus pobūdžio konkrečios programos požymių analize, siekdama sprendimo motyvuose įvertinti, ar dėl programos sąlygų jos gavėjams ji iš esmės yra valstybės pagalba. Taigi Komisija neturi atlikti kiekvienu konkrečiu atveju pagal tokią pagalbos schemą skirtos pagalbos analizės (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija*, C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63 punktą ir 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija*, T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 66 punktą).

61 Taip pat primintina, kad, kaip ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją įmone vadinamas bet kuris subjektas, kuris vykdo ekonominę veiklą, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdo. Šiuo požiūriu bet kokia veikla, susijusi su prekių ir paslaugų siūlymu nustatytoje rinkoje, yra ekonominė veikla (2000 m. rugsėjo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Pavlov ir kt.*, C-180/98 iki C-184/98, EU:C:2000:428, 74 ir 75 punktai; taip pat šiuo klausimu žr. 1987 m. birželio 16 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, 118/85, EU:C:1987:283, 7 punktą ir 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Höfner ir Elser*, C-41/90, EU:C:1991:161, 21 punktą).

62 Nagrinėjamoje byloje Komisija apskritai pripažino, kad uostai tuo pačiu gali vykdyti ekonominę ir neekonominę veiklą. Ji nustatė, kad Prancūzijos uostai gali vykdyti įvairių rūšių ekonominę veiklą, konkrečiai išvardytą ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje (žr. šio sprendimo 51–54 punktus).

63 Taigi, pirma, konstatuotina, kad ieškovė visai neginčija šio apibūdinimo, o tik tvirtina, kad tam tikra uostų veikla yra neekonominio pobūdžio arba kad Komisijos analizė šiuo klausimu buvo nepakankamai išsami.

64 Antra, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, neginčijama, kad uostams gali būti pavesta vykdyti tam tikras valdžios institucijos ar neekonominio pobūdžio užduotis, pavyzdžiui laivų eismo kontrolę ir saugą ar taršos stebėseną, ir kad vykdydami šias užduotis uostai nėra įmonės pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Kita vertus, to, kad įstaiga vykdo valstybinę ar neekonominę veiklą, paprastai neužtenka, kad ji nebūtų laikoma įmone. Iš tiesų, siekiant nustatyti, ar nagrinėjama veikla yra įmonės veikla, kaip tai suprantama pagal SESV, reikia išnagrinėti, koks yra šios veiklos pobūdis. Uostas laikomas įmone, jeigu (tiek, kiek) jis faktiškai vykdo vienos ar kelių ekonominių sričių veiklą (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74 ir 75 punktus ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 37 punktą).

65 Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, be kita ko, pripažinta, kad oro uosto ar uosto infrastruktūros naudojimas komerciniais tikslais ar jos statymas, siekiant panaudoti tais tikslais, yra ekonominė veikla (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 78 punktą; 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 40–43 punktus ir 2018 m. kovo 15 d. Sprendimo *Naviera Armas / Komisija*, T-108/16, EU:T:2018:145, 78 punktą – dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas).

- 66 Taigi Komisija ginčijamo sprendimo 61 konstatuojamojoje dalyje pagrįstai nusprendė, kad „autonominiai uostai <...>, jūrų prekybos rūmai, uostų įrangą administruojantys prekybos ir pramonės rūmai, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčios savivaldybės ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančios įmonės, tiesiogiai eksploatuojančios infrastruktūrą ar teikiančios paslaugas tam tikrame uoste, dėl jų vykdomos <...> ekonominės veiklos laikytini įmonėmis pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį“.
- 67 Šios išvados negali paneigti nė vienas ieškovės pateiktas argumentas.
- 68 Pirma, ieškovė teigia, kad dėl uosto infrastruktūros apskritai Komisija, kai padarė išvadą, kad taikytinos valstybės pagalbos taisyklės, klaidingai rėmėsi skirtumu tarp jūrų prieigos infrastruktūros, atsižvelgiant į tai, ar ji yra uosto viduje, ar išorėje. Šiuo požiūriu lemiamas kriterijus yra ne geografinė infrastruktūros vieta, o tai, ar ji naudinga visai laivybos bendruomenei, ar tik uosto ekonominiam eksploatavimui. Ieškovė kaltina Komisiją nemotyvuotai nukrypus nuo sprendimo pradėti procedūrą, kuriame viešąsias investicijas į jūrų uostų vandens prieigas, sausumos transporto įrenginius uostų teritorijoje ir kitą jūrų uostų infrastruktūrą, kuri būtų naudinga visai bendruomenei, ji buvo priskyrusi neekonominei veiklai.
- 69 Konstatuotina, kad šis argumentas atmestinas, nes juo neginčijama ginčijamo sprendimo 61 konstatuojamojoje dalyje padaryta Komisijos išvada, kurioje remiamasi tuo, kad uostai ir kiti pagalbos gavėjai bent iš dalies vykdo ekonominę veiklą, nurodytą ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje, neatsižvelgiant į tai, kur tokia veikla vykdoma.
- 70 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad Komisija ginčijamame sprendime nenukrypo nuo „tradicinio“ požiūrio, kad prieigos prie uostų infrastruktūros statyba, priežiūra, keitimas ar atnaujinimas paprastai laikomi bendromis neekonominio pobūdžio priemonėmis, kai infrastruktūra gali naudotis visi naudotojai be išimties ir atlygio. Kaip Komisija priminė ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje, ši prielaida taikoma atvejams, kai prieiga prie infrastruktūros suteikiama nemokamai, neimant už tai atlygio, o nagrinėjamoje byloje taip nėra. Todėl Komisijos analizė, pateikta toje ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią, išskyrus kai dėl tam tikrų bylos ypatumų darytina priešinga išvada, prieigos infrastruktūra už uosto ribų teikia naudą visai jūrų laivybos bendruomenei, o uoste esančios prieigos infrastruktūros viešasis finansavimas iš principo naudingas būtent paties uosto eksploatavimui, nesikerta su tuo požiūriu, taigi nepadaryta jokios teisės klaidos.
- 71 Antra, ieškovė kaltina Komisiją nukrypus nuo sprendime pradėti procedūrą išdėstytų motyvų ir praktikos ankstesnėse bylose, kuriose ji nusprendė, kad infrastruktūros, kuria naudotojai naudojami nemokamai ir nediskriminuojamai, statyba, priežiūra, keitimas ar atnaujinimas nėra ekonominė veikla. Dėl to ji mano, kad Komisija turėjo nelaikyti ekonomine uostų veikla tam tikrų konkrečių valdymo operacijų.
- 72 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Komisijos sprendimai dėl kitų bylų negali paveikti ginčijamo sprendimo galiojimo, kuris gali būti vertinamas atsižvelgiant tik į objektyvias SESV normas (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 16 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-295/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:675, 181 punktą ir 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Magic Mountain Kletterhallen ir kt. / Komisija*, T-162/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:341, 59 punktą).
- 73 Taip pat pažymėtina, kad sprendimo pradėti procedūrą 21 punkte Komisija, atsižvelgusi į bylos aplinkybes, nusprendė, kad tam tikra uostų vykdoma veikla (viešosios investicijos į jūrų uostų vandens prieigas – bangolaužius, šliuzus, laivakelius, dugno valymo darbus, sausumos transporto įrenginius uosto teritorijoje ir kitą jūrų uostų infrastruktūrą, naudingą visai laivybos bendruomenei) nėra ekonominė veikla, ir šiuo klausimu rėmėsi savo 2004 m. spalio 20 d. Sprendimo dėl valstybės pagalbos Nr. 520/2003 – Belgija – Finansinė parama infrastruktūros darbams Flandrijos uostuose (OL C 176, 2005, p. 11) 35 punktu.

- 74 Vis dėlto ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje atsakydama į Havro (Prancūzija) didžiojo jūsus uosto pastabas, kuriose buvo pateikta nuoroda į šio sprendimo 72 punkte nurodytą sprendimą, Komisija paaiškino, kad jos sprendimų praktika nuo 2004 m. pasikeitė kartu su Teisingumo Teismo jurisprudencija. Komisija taip pat nurodė savo 2015 m. balandžio 30 d. sprendimą valstybės pagalbos byloje SA.39608 – Vismaro uosto plėtra (OL C 203, 2015, p. 1) ir du uosto infrastruktūros analizės schemas, pateiktos Konkurencijos generalinio direktorato interneto puslapyje, punktus.
- 75 Primintina, kad, pradėjus oficialią tyrimo procedūrą, Komisijai suteikiama galimybė surinkti visas reikalingas nuomones, kad ji galėtų priimti galutinį sprendimą dėl tam tikros priemonės priskyrimo valstybės pagalbai (žr. 2002 m. spalio 23 d. Sprendimo *Diputación Foral de Guipúzcoa ir kt.* / Komisija, T-269/99, T-271/99 ir T-272/99, EU:T:2002:258, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Todėl Komisijos išvados tokia sprendime yra tik pirminis įvertinimas, kuriuo siekiama nustatyti, ar tai yra pagalba, ir išdėstyti priežastis, sukėlusios abejonės dėl jos atitikties bendrajai rinkai (šiuo klausimu žr. 2015 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Diputación Foral de Bizkaia* / Komisija, T-397/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:291, 58 punktą). Taigi galutinis sprendimas gali šiek tiek skirtis nuo sprendimo pradėti tyrimo procedūrą, tačiau tokie skirtumai neturi neigiamo poveikio galutiniam sprendimui (2009 m. kovo 4 d. Sprendimo *Italija* / Komisija, T-424/05, nepaskelbtas Rink., EU:T:2009:49, 69 punktą ir 2015 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Diputación Foral de Bizkaia* / Komisija, T-397/12, nepaskelbto Rink., EU:T:2015:291, 59 punktą).
- 76 Tik tuo atveju, jeigu Komisija po sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priėmimo pastebėtų, jog jis pagrįstas nepakankamomis faktinėmis aplinkybėmis ar klaidingu aplinkybių teisiniu vertinimu, ji turėtų turėti galimybę ar net pareigą patikslinti savo poziciją ir priimti sprendimą dėl klaidų ištaisymo ar naują sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kad atitinkama valstybė narė ar kitos suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai pateikti savo pastabas (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Regione autonoma della Sardegna ir kt.* / Komisija, T-394/08, T-408/08, T-453/08 ir T-454/08, EU:T:2011:493, 71 ir 72 punktus).
- 77 Iš tiesų Komisija privalo ištaisyti sprendimą pradėti procedūrą ar išplėsti procedūros taikymo ribas, kad atitinkama valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai pateikti savo pastabas, tik tuo atveju, jeigu po to, kai priimamas sprendimas pradėti tyrimo procedūrą, ji pakeičia savo motyvus, pagrįstus faktinėmis aplinkybėmis ar jų teisiniu vertinimu, turinčiu lemiamą reikšmę vertinant valstybės pagalbos egzistavimą ar jos suderinamumą su vidaus rinka.
- 78 Nagrinėjamu atveju, kai kalbame apie ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje pateiktą Komisijos vertinimą, taip nėra. Nors iš šio vertinimo matyti, kad apskritai iš dalies pasikeitė prieigos prie uostų infrastruktūros ekonominio ar neekonominio pobūdžio vertinimo praktika, šie pokyčiai nesusiję nei su lemiamu aspektu Komisijai vertinant, ar yra valstybės pagalba, nei su tuo, kad nagrinėjamu atveju pagalbą gaunantys uostai laikomi „įmonėmis“, nes neginčijama, kad jie vyko ekonominę veiklą, išvardytą ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje.
- 79 Be to, šis vertinimas iš esmės nesiskiria nuo Komisijos požiūrio, išdėstyto sprendimo pradėti procedūrą 21 punkte. Kaip Komisija paaiškino savo raštuose ir kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 53 ir 56 konstatuojamųjų dalių, kriterijus, kurį ji naudojo ekonominei veiklai atskirti nuo neekonominės, yra tai, ar infrastruktūra gali naudotis visi naudotojai nediskriminuojamai ir už tai neimant atlygio, kaip bendra valstybės finansuojama priemonė, kurią ji taiko, vykdydama jūrų transporto plėtros įsipareigojimus. Komisija tik siekdama supaprastinti nurodė, kad, atsižvelgiant į vietos kriterijų, t. y. tai, ar infrastruktūra yra uoste, ar už jo ribų, išskyrus tam tikrus ypatumus, iš esmės galima nustatyti, ar ši infrastruktūra yra ekonominio, ar neekonominio pobūdžio.
- 80 Trečia, ieškovė tvirtina: kadangi Komisija nepakankamai išsamiai išanalizavo kiekvieną Prancūzijos uostų vykdomą veiklą, ji negalėjo nustatyti, ar jų vykdoma ekonominė veikla yra pagrindinė, ar papildoma, o tai yra valstybės pagalbos taisyklių taikymo sąlyga tais atvejais, kai infrastruktūra yra mišraus naudojimo, kaip yra nagrinėjamu atveju.

- 81 Šiuo klausimu primintina, jog vien tai, kad subjektas daliai savo veiklos vykdyti turi viešosios valdžios prerogatyvų, netrukdo jo kvalifikuoti kaip įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV, dėl likusios jo ekonominės veiklos dalies (2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74 punktą ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 25 punktą).
- 82 Iš tiesų pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, jei viešasis subjektas vykdo ekonominę veiklą, kuri gali būti atskirta nuo jo, kaip viešosios valdžios subjekto, funkcijų, šis subjektas, kalbant apie šią veiklą, veikia kaip įmonė, tačiau jei minėta ekonominė veikla neatskiriama nuo viešosios valdžios subjekto funkcijų įgyvendinimo, visa šio subjekto vykdoma veikla yra su jo funkcijų įgyvendinimu susijusi veikla (2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 38 punktą ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbto Rink., EU:T:2013:418, 29 punktą; taip pat šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 26 d. Sprendimo *SELEX Sistemi Integrati / Komisija*, C-113/07 P, EU:C:2009:191, 71–80 punktus).
- 83 Vis dėlto nėra nustatytos ribos, kurios nepasiekus visą subjekto veiklą reikėtų laikyti neekonominė veikla, nes ekonominė veikla yra tik nedidelė visos veiklos dalis. Iš tiesų pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, jei atitinkamo subjekto ekonominė veikla gali būti atskirta nuo jo, kaip viešosios valdžios subjekto, funkcijų, šis subjektas, kalbant apie šią veiklos dalį, laikytinas įmone (šiuo klausimu žr. 2017 m. birželio 27 d. Sprendimo *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, 44–63 punktus).
- 84 Nagrinėjamoje byloje ieškovė nepateikė jokių duomenų, siekdama įrodyti, kad uostų vykdoma ekonominė veikla, Komisijos nurodyta ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje, t. y. be kita ko, prieigos prie uosto infrastruktūros suteikimas už atlygį, yra neatsiejama nuo uostų viešosios valdžios funkcijų, pavyzdžiui., laivų eismo kontrolės ir saugos ar taršos stebėsenos. Kaip per posėdį nurodė Komisija, vien to, kad tarp šių veiklos rūšių gali būti ekonominis ryšys, nes uostų ekonominė veikla suteikia galimybę visiškai ar iš dalies finansuoti jų neekonominę veiklą, nepakanka konstatuoti, kad ši veikla viena nuo kitos neatsiejama, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją.
- 85 Dėl to, kad ieškovė remiasi Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos mokslo tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui (OL C 198, 2014, p. 1), kuriame numatyta 80% riba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklai, nuo kurios visa ši veikla laikoma neekonominė, pakanka konstatuoti, kad, kaip nurodė Komisija, nagrinėjama byla nesusijusi su pagalba mokslo tyrimams, taikomajai veiklai ar naujovių diegimui, todėl šis pranešimas netaikytinas.
- 86 Taip pat dėl Komisijos pranešimo dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016, p. 1) 207 punkto pažymėtina, kad jame numatyta: „[j]eigu mišraus naudojimo atvejais infrastruktūra beveik išimtinai naudojama neekonominėi veiklai, Komisijos nuomone, į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį gali nepatekti visas jos finansavimas, jeigu ekonominis naudojimas, t. y. veikla, tiesiogiai susijusi su infrastruktūros eksploatavimu ir būtina tai infrastruktūrai eksploatuoti, arba veikla, neatsiejama nuo pagrindinio neekonominio tos infrastruktūros naudojimo, lieka grynai pagalbiniu pobūdžio“. Kaip teigia Komisija, šiame punkte aptariamas infrastruktūros, beveik išimtinai naudojamos neekonominiais tikslais, finansavimas. O nagrinėjamoje byloje nagrinėjama pagalbos priemonė yra atleidimas nuo mokesčio, tiesiogiai nesusijęs su infrastruktūros finansavimu ir taikomas neatsižvelgiant į tai, kokiai veiklai – ekonominei ar ne – naudojama ši infrastruktūra.
- 87 Bet kuriuo atveju neatrodo, kad Prancūzijos uostų ekonominė veikla yra tik pagalbini jos neekonominės veiklos atžvilgiu. Priešingai, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 39 išnašos, atitinkama uostų mokesčių ir pajamų iš nuomos veiklos dalis, t. y. didžioji dalis pajamų, gaunamų iš uostų ekonominės veiklos, sudarė 55% Bordo didžiojo jūrų uosto eksploatavimo sąnaudų. Be kita ko, Komisija per posėdį patvirtino, kad šie skaičiai apibūdina visą sektorių.

88 Taigi antrąją pagrindą reikia atmesti.

Dėl trečiojo pagrindo, iš esmės susijusio su vertinimo klaidomis ir nepakankamu konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygų motyvavimu

89 Ieškovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime padarytos kelios „teisės“ klaidos, susijusios su konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygų vertinimu. Jeigu Bendrasis Teismas nuspręstų, kad Komisija nepadarė teisės klaidų, ieškovė papildomai tvirtina, kad sprendimas nepakankamai motyvuotas.

90 Komisija ginčija šiuos argumentus.

91 Pirmiausia primintina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kiek tai susiję su konkurencijos iškraipymo ir poveikio prekybai sąlygomis vertinant, ar nacionalinę priemonę galima laikyti valstybės pagalba, neprivaloma konstatuoti, kad ši pagalba turėjo realią įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ar kad realiai iškraipė konkurenciją; reikia tik išsiaiškinti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį šiai prekybai ir iškraipyti konkurenciją (žr. 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

92 Konkrečiai kalbant, kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprina tam tikrų įmonių padėtį, palyginti su kitomis valstybių narių tarpusavio prekyboje konkuruojančiomis įmonėmis, manytina, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai (žr. 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 66 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

93 Šiuo aspektu nebūtina, kad įmonės pagalbos gavėjos pačios dalyvautų valstybių narių tarpusavio prekyboje. Kai valstybė narė įmonėms suteikia pagalbą, veiklos mastai valstybės viduje gali būti išlaikyti arba išaugti, ir dėl to kitose valstybėse narėse įsteigtų įmonių galimybė patekti į šios valstybės narės rinką gali sumažėti (žr. 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

94 Be to, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją nėra ribos ar procentinio dydžio, į kurią atsižvelgiant galima teigti, kad nedaroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai. Vien tai, kad gaunamos valstybės pagalbos dydis yra santykinai mažas arba įmonė, gaunanti paramą, yra nedidelė, nereiškia, kad negali būti daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai (žr. 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

95 Kalbant konkrečiai apie poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygą, reikia pažymėti, jog iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad valstybės narės pagalbos skyrimas sumažinant mokesčius kai kuriems jos apmokestinamiesiems asmenims turi būti laikomas galinčiu daryti poveikį šiai prekybai, todėl tenkinančiu šią sąlygą, kai šie apmokestinamieji asmenys vykdo ekonominę veiklą, kuri yra tokios prekybos objektas, arba kai neatmestina, kad jie galbūt konkuruoja su kitose valstybėse narėse įsteigtais ūkio subjektais (žr. 2009 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Komisija / Italija ir Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

96 Dėl konkurencijos iškraipymo sąlygos reikia priminti, kad pagalba, kuri atleidžia įmonę nuo išlaidų, kurių įprastai ji patirtų pati valdydama ar vykdydama įprastą veiklą, iš esmės iškraipo konkurencijos sąlygas (žr. 2009 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Komisija / Italija ir Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

97 Nagrinėjamu atveju Komisija išnagrinėjo šias dvi sąlygas ginčijamo sprendimo 79–93 konstatuojamosiose dalyse. Konkrečiai ginčijamo sprendimo 82 ir 83 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„[s]usijusiems uostams taikoma mokesčio lengvata suteikia galimybę jiems nemokėti įprasto mokesčio, kurį jie paprastai turėtų mokėti. Jis suteikia jiems pranašumą, palyginti su Prancūzijos uostais, taip pat su kitose Europos Sąjungos šalyse esančiais uostais, kurie tokios lengvatos neturi. Todėl pagalbos schema gali daryti poveikį Sąjungos vidaus prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

Iš tiesų konkurencija uostų sektoriuje egzistuoja ir ją paryškina paties transporto pobūdis bei charakteristikos – būtent tai, kad tai yra jūrų ir vidaus vandenų transportas. Net jei galima laikyti, kad uostai turi teisėtą monopolį teikti uostų paslaugas jų eksploatuojamuose uostuose, jų siūlomos transporto paslaugos bent tam tikru mastu konkuruoja su kitų uostų ir kitų transporto paslaugų teikėjų paslaugomis tiek Prancūzijoje, tiek kitose valstybėse narėse.“

98 Konkrečiai dėl salose esančių ir užjūrio uostų Komisija ginčijamo sprendimo 84 konstatuojamojoje dalyje tik padarė išvadą: „[k]adangi yra ar gali būti kitų prekių gabenimo į užjūrio regionus būdų, ši priemonė, taikoma toli nuo žemyninės Prancūzijos bei kitų Europos uostų esantiems uostams, taip pat gali iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“. Tačiau Komisija ginčijamo sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje nurodė neatmetanti galimybės, kad „konkrečiu kai kurių uostų, kurie atitinka būtent jos sprendimuose nustatytas sąlygas, atveju nagrinėjama priemonė galėtų būti laikoma neturinčia poveikio tarpusavio prekybai“. Vis dėlto, kadangi kalbama apie pagalbos schemą, susijusią su bendru atleidimu nuo PM, taikomu visiems 1942 m. ir 1943 m. ministro sprendimuose nurodytiems gavėjams, ginčijamo sprendimo 93 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad ši priemonė gali iškraipyti konkurenciją Sąjungoje ir daryti poveikį Sąjungos tarpusavio prekybai.

99 Pirma, konstatuotina, kad, priešingai, nei papildomame reikalavime teigia ieškovė, šių motyvų pakanka, kad ji galėtų suprasti Komisijos argumentaciją, o Bendrasis Teismas galėtų vykdyti savo kontrolę.

100 Antra, reikia išnagrinėti ieškovės argumentus, kad ginčijamame sprendime padaryta klaidų, vertinant konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygas.

101 Šiuo klausimu, pirma, ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime nepateikta jokių konkrečių įrodymų, kuriais būtų galima pagrįsti argumentus, susijusius su nagrinėjamos mokestinės priemonės poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijai. Tačiau pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją pagalbos priemonės ar schemos poveikis konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai negali būti tik hipotetinis ar preziumuojamas.

102 Vis dėlto, kaip ginčijamo sprendimo 87 konstatuojamojoje dalyje teigia Komisija, kai kalbame apie pagalbos schemą, taikomą labai skirtingo dydžio, geografinės padėties, tipo (vidaus vandenų, jūrų) ar veiklos uostams, siekiant nustatyti, ar nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba, nebūtina įrodyti, kad ši priemonė, taikoma kiekvienam konkrečiam uostui atskirai, iškraipo konkurenciją ir daro poveikį tarpusavio prekybai. Vertindama pagalbos programą Komisija gali apsiriboti konkrečios programos požymių analize, siekdama sprendimo motyvuose įvertinti, ar dėl programos sąlygų ji suteikia didelį pranašumą jos gavėjams, palyginti su jų konkurentais, ir gali duoti daugiausia naudos įmonėms, užsiimančioms prekyba tarp valstybių narių. Taigi Komisija sprendime dėl tokios programos neturi atlikti kiekvienu konkrečiu atveju pagal tokią pagalbos schemą skirtos pagalbos analizės (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P ir C 76/09 P, EU:C:2011:368, 63 punktą ir 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija, T 487/13, nepaskelbto Rink., EU:T:2015:899, 66 punktą).**

- 103 Be to, pažymėtina, kad nors pagal šio sprendimo 91 punkte nurodytą jurisprudenciją Komisija neprivalėjo įrodyti, kad nagrinėjama pagalbos priemonė galėjo sukelti realų ar numatomą poveikį konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai, kaip teigia ieškovė, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad, kalbant apie daugumą uostų, ypač didžiuosius Prancūzijos uostus, pvz., Havro, Ruano ar Marselio, neginčijama, kad jie konkuruoja su kitais Sąjungos uostais, todėl priemonė daro realų poveikį konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai (žr. ginčijamo sprendimo 88 konstatuojamąją dalį). Taip pat Komisija nepadare vertinimo klaidos ir galėjo nuspręsti, kad mažieji uostai, ypač esantys netoli pasienio zonų, patiria veiksmingą tarpvalstybinę konkurenciją (žr. ginčijamo sprendimo 91 konstatuojamąją dalį). Taigi darytina išvada, kad tokios bendro pobūdžio konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai tam tikrų kategorijų uostuose buvimo analizės pakanka, kiek tai susiję su Komisijos pareigomis dėl pagalbos schemos nagrinėjimo (šio sprendimo 102 punktą).
- 104 Antra, ieškovė klaidingai mano, kad Komisija privalėjo įrodyti, jog nagrinėjama mokestinė priemonė, kuria naudojosi uostų infrastruktūros kūrėjai ar savininkai, taip pat suteikė ekonominę pranašumą šios infrastruktūros operatoriams ir galutiniams naudotojams.
- 105 Ginčijamame sprendime iš tiesų aiškiai įvardyta, kad nagrinėjamos pagalbos priemonės naudos gavėjai yra „[a]utonominiai uostai (kurių dalis tapo didžiais jūrų uostais), jūrų prekybos rūmai, uostų įrangą administruojančios prekybos ir pramonės rūmai, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčių savivaldybės ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančios įmonės“ (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis). Todėl Komisija pagrįstai nagrinėjo, ar su pagalba susijusios sąlygos, ypač sąlygos, susijusios su konkurencijos iškraipymu ir poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai, buvo įvykdytos šių naudos gavėjų, o ne kitų kategorijų subjektų, pavyzdžiui, uostų infrastruktūros operatorių ir galutinių naudotojų, atžvilgiu. Bet kuriuo atveju, kadangi ieškovė atstovauja Prancūzijos uostams ir prekybos ir pramonės rūmams, kuriems pavesta juos eksploatuoti, sunku suprasti, kaip galima ginčijamo sprendimo motyvų stoka, kalbant apie galimą netiesioginę pagalbą kitų kategorijų subjektams, galėtų paveikti minėto sprendimo galiojimą jos nariams.
- 106 Trečia, ieškovė laikosi nuomonės, kad net jeigu darytume prielaidą, kad nagrinėjama mokestinė priemonė galėjo būti daromas poveikis Prancūzijos uostų taikomų kainų dydžiui, ji negalėjo paveikti valstybių narių tarpusavio prekybos ir iškraipyti konkurencijos, nes kaina nėra lemiamas uosto patrauklumo veiksnys; patrauklumas susijęs su daugeliu kitų veiksnių, pavyzdžiui, susisiekimo su atokiais rajonais apimtimi ir kokybe, geografine padėtimi ar nauda, kurią jie gali atnešti visai logistikos sistemai.
- 107 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 85 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, neginčijama, kad taikomų kainų dydis yra vienas iš uostų konkurencingumo elementų. Taigi tai, kad kiti veiksniai gali turėti daugiau ar mažiau reikšmės uosto patrauklumui, negali paneigti Komisijos išvados šiuo klausimu. Be to, primintina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją nėra ribos ar procentinio dydžio, į kurį atsižvelgiant galima teigti, kad nedaroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai (šio sprendimo 94 punktą). Tad ieškovės pateikti statistiniai duomenys apie Prancūzijos uostų rinkos dalis, palyginti su kitais Sąjungos uostais, negali paneigti Komisijos išvadų šiuo klausimu.
- 108 Ketvirta, ieškovės teigimu, bet kuriuo atveju poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijos iškraipymo sąlygos nebuvo įvykdytos, kiek tai susiję su salose esančiais ir užjūrio uostais. Dėl salose esančių uostų ji tvirtina, kad Komisija turėjo atsižvelgti į ypatingą šių uostų padėtį, laikydamosi savo pranešimo dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos, nes pagrindinis jų tikslas – išlaikyti tęstinumą tarp žemyninės dalies ir salos. Dėl užjūrio uostų ji remiasi, pirma, užjūrio teritorijų geografiniu atstumu nuo Sąjungos teritorijos ir, antra, tuo, kad šie uostai neatlieka svarbaus vaidmens Europos transporto sistemoje, kaip matyti iš 2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/352, kuriuo nustatoma uosto paslaugų teikimo

sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės (OL L 57, 2017, p. 1), numatytos galimybės šio reglamento tiems uostams netaikyti. Be to, ji mano, kad ginčijamo sprendimo 84 konstatuojamojoje dalyje Komisija klaidingai nusprendė, kad nagrinėjama mokestinė priemonė tam tikras įmones paskatino teikti pirmenybę vandens, o ne oro keliams prekėms gabenti į užjūrio regionus, ir taip buvo iškraipyta konkurencija ir daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, kiek tai susiję su užjūrio uostais.

- 109 Šiuo klausimu primintina, kad Komisijos sprendimas priimtas ne dėl individualios pagalbos, kuri būtų susijusi su konkrečia salose esančių ar užjūrio uostų padėtimi, bet dėl pagalbos schemos, kurios naudos gavėjai 1942 m. ir 1943 m. ministro sprendimuose bendrai apibrėžti kaip „[a]utonominiai uostai“ (kurių dalis tapo didžiaisiais jūrų uostais), jūrų prekybos rūmų, uostų įrangą administruojančių prekybos ir pramonės rūmų, valstybei nuosavybės teise priklausančių jūrų uostų viešosios įrangos naudojimo koncesiją turinčių savivaldybės ir vietoj jų šią įrangą eksploatuojančių įmonių“ (žr. ginčijamo sprendimo 1 straipsnį).
- 110 Tad šiuo atveju, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudencijoje įtvirtintus reikalavimus (žr. šio sprendimo 91–96 ir 102 punktus), ginčijamo sprendimo 82–93 konstatuojamosiose dalyse išdėstyti motyvų pakanka nustatyti, kad konkurencijos iškraipymo ir poveikio prekybai sąlygos įvykdytos.
- 111 Iš tiesų, net jeigu darytume prielaidą, kad išnagrinėjus tam tikrų salose esančių ar užjūrio uostų padėtį paaiškėtų, kad jų atžvilgiu šios sąlygos neįvykdytos, kalbant apie esamą pagalbos schemą kaip yra nagrinėjamos bylos atveju, valstybė narė turi tai išnagrinėti tik susigražinant pagalbą arba vėlesniame etape, laikantis Komisijos ir valstybės narės lojalaus bendradarbiavimo principo (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt.* / Komisija, C-71/09 P, C 73/09 P ir C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63 ir 125 punktus).
- 112 Taigi ieškovės argumentus dėl salose esančių ir užjūrio uostų individualios padėties reikia atmesti kaip nepriimtinius, ir nereikia priimti sprendimo dėl ginčijamo sprendimo 84 konstatuojamosios dalies paskutiniame sakinyje pateiktos analizės pagrįstumo, nes ši analizė perteklinė.
- 113 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad ginčijamas sprendimas pakankamai teisiškai motyvuotas ir jame nepadaryta jokių vertinimo klaidų, kiek tai susiję su konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygomis.
- 114 Taigi trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su teisės klaida vykdant esamų pagalbos schemų kontrolės procedūrą ir su SESV 108 straipsnio 2 dalies, siejamos su proporcingumo principu, pažeidimu

- 115 Ieškovė tvirtina, kad Komisija pažeidė SESV 108 straipsnio 1 ir 3 dalių, siejamų su proporcingumo principu, nuostatas.
- 116 Šiuo klausimu ieškovė pirmiausia teigia, kad Komisija padarė teisės klaidą, vykdydama nagrinėjamos pagalbos schemos kontrolės procedūrą. Konkrečiai kalbant, ieškovės teigimu, nusprendusi, kad Prancūzijos institucijos privalo įrodyti, kad nagrinėjama mokestinė priemonė suderinama su vidaus rinka, Komisija veikė taip, tarsi jai būtų buvęs pateiktas prašymas patvirtinti naują valstybės pagalbą, nors iš tiesų tai buvo esama valstybės pagalba, ir pagal SESV 108 straipsnio 1 ir 2 dalis pareiga įrodyti nesuderinamumą tenka Komisijai.
- 117 Ieškovė taip pat tvirtina, kad per Reglamento Nr. 2015/1589 22 straipsnyje numatytą atitinkamų priemonių taikymo procedūrą Komisija negali prašyti panaikinti esamą pagalbą schemą, jeigu tam, kad būtų ištaisytas nustatytas nesuderinamumas, pakaktų paprasčiausiai pakeisti tam tikrus jos aspektus. Taigi, vadovaujantis proporcingumo principu, reikalauti panaikinti pagalbos schemą reikėtų

- tik tada, jei galimais šios schemos pakeitimais visiškai neįmanoma pasiekti, kad ji taptų suderinama su Sutarties normomis. Ieškovės teigimu, Komisija privalėjo išnagrinėti, ar, atlikus tam tikrus nagrinėjamos schemos pakeitimus, atleidimas nuo mokesčio būtų galėjęs atitikti bendros ekonominės svarbos paslaugų (BEIP) finansavimo sąlygas ir taip būti laikytinas suderinamu su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.
- 118 Be kita ko, ieškovė tvirtina, kad Komisija iškraipė SESV 93 straipsnio prasmę, kai nusprendė, kad pagal ją leidžiama pagalba turi būti susijusi su tam tikromis išlaidomis ir jai turi būti nustatoma viršutinė riba, ir kai apribojo šios nuostatos materialinę taikymo sritį pagalba investicijoms, išskyrus pagalbą veiklai. Šį argumentą ji grindžia 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendimu SA.37402 dėl pagalbos, suteiktos Budapešto (Vengrija) uostui (OL C 141, 2014, p. 1), ir Komisijos pranešimu C(2004) 43 – Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui (OL C 13, 2004, p. 3).
- 119 Dėl tų pačių priežasčių ieškovė mano, kad Komisija klaidingai netaikė SESV 107 straipsnio 3 dalies a ir b punktų ir 349 straipsnio, remdamasi vien tuo, kad mokestinė priemonė nebuvo skirta įgyvendinti europinės svarbos projektui ar užjūrio uostams.
- 120 Galiausiai ieškovė tvirtina, kad juo labiau akivaizdu, kad pažeistos SESV 108 straipsnio 1 ir 2 dalys, siejamos su proporcingumo principu, nes ginčijamas sprendimas priimtas po to, kai įsigaliojo du su uostais susiję reglamentai, t. y. Reglamentas 2017/352 ir 2017 m. birželio 14 d. Komisijos reglamentas 2017/1084, kuriuo dėl pagalbos uostų ir oro uostų infrastruktūrai, dėl pranešimo apie pagalbą kultūrai ir paveldo išsaugojimui ir pagalbą sporto ir daugiafunkcėms laisvalaikio infrastruktūroms ribų ir dėl atokiausiems regionams skirtų regioninės veiklos pagalbos schemų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 651/2014 ir dėl tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 702/2014 (OL L 156, 2017, p. 1), nors pastarajame numatyta išplėsti Bendrojo bendrosios išimties reglamento taikymą uostų infrastruktūrai ir galimybė skirti pagalbą veiklai atokiausiuose regionuose.
- 121 Komisija ginčija šiuos argumentus.
- 122 Pirma, primintina, kad SESV 108 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „Komisija kartu su valstybėmis narėmis nuolat kontroliuoja visas tose valstybėse esamas pagalbos sistemas“ ir kad „[v]alstybės narėms ji siūlo atitinkamas priemones, reikalingas vidaus rinkai palaipsniui plėtoti arba jai veikti“. SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „[j]ei, paprašiusi suinteresuotas šalis pateikti savo pastabas, Komisija nustato, jog tam tikra valstybės ar iš jos išteklių teikiama pagalba yra pagal 107 straipsnį nesuderinama su vidaus rinka arba kad tokia pagalba netinkamai naudojama, ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų“.
- 123 Reglamento Nr. 2015/1589 VI skyriuje išsamiai aprašyta procedūra, susijusi su esamomis pagalbos schemomis. Pirmiausia Reglamento Nr. 2015/1589 21 straipsnyje apibūdintas Komisijos ir atitinkamos valstybės narės bendradarbiavimo pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį mechanizmas. Paskui Reglamento Nr. 2015/1589 22 straipsnyje numatyta, kokių rūšių atitinkamas priemonės Komisija gali siūlyti valstybei narei, jeigu mano, kad esanti pagalbos schema yra nesuderinama ar nebesuderinama su vidaus rinka. Be kita ko, gali būti siūloma iš esmės pakeisti pagalbos schemą arba panaikinti atitinkamą pagalbos schemą. Galiausiai Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnyje paaiškintos teisinės pasiūlymo taikyti atitinkamas priemones pasekmės. Jame numatyta, kad jeigu suinteresuotoji valstybė narė nepritaria pasiūlytomis priemonėms, o Komisija, atsižvelgusi į suinteresuotosios valstybės narės argumentus, vis dar mano, kad tos priemonės yra būtinos, ji pradeda oficialią tyrimo procedūrą. Be kita ko, nurodyta, kad straipsniai, susiję su oficialia tyrimo procedūra ir sprendimų, kuriuos Komisija gali priimti per šią procedūrą, rūšimis, taikomi *mutatis mutandis*.
- 124 Tad, atsižvelgiant į šių nuostatų formuluotę, manytina, kad Komisija neperkėlė įrodinėjimo naštos ir nepažeidė procedūros, kurios turėjo laikytis, nagrinėdama esamą pagalbos schemą.

- 125 Nagrinėjamu atveju primintina, kad Komisija pirmiausia išnagrinėjo pagalbos schemą, bendradarbiaudama su Prancūzijos institucijomis, paskui, pasiūliusi atitinkamas priemones, kurias šios institucijos atsisakė taikyti, nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnio 2 dalį ir SESV 108 straipsnio 2 dalį (žr. šio sprendimo 2–7 punktus).
- 126 Nors šio sprendimo 122 punkte cituotose nuostatose iš tiesų nustatytas valstybės narės ir Komisijos bendradarbiavimo mechanizmas informacijos teikimo ir atitinkamų priemonių siūlymo etape, jose aiškiai numatyta, kad jeigu Komisija nusprendžia pradėti oficialią tyrimo procedūrą, nuostatos, susijusios su šios procedūros, paprastai taikomos naujoms pagalbos schemoms, eiga, *mutatis mutandis* taikomos ir procedūrai dėl esamos pagalbos schemos.
- 127 Taigi, kaip teigia Komisija, nėra jokių priežasčių oficialios tyrimo procedūros etape atskirti naujai pagalbai taikomą procedūrą nuo taikomos esamai pagalbai.
- 128 Juo labiau nėra priežasčių manyti, kad, kiek tai susiję su esamos pagalbos schemos suderinamumu su vidaus rinka, buvo perkelta įrodinėjimo pareiga. Kaip nurodo Komisija, atitinkama valstybė narė ir suinteresuotosios šalys turi teisę ginčyti Komisijos dėl to pateiktus pirminius motyvus per oficialią tyrimo procedūrą. Valstybė narė ir atitinkamais atvejais suinteresuotosios šalys apskritai geriau gali nustatyti, ar yra bendrojo intereso tikslas, kurio buvo siekiama, priimant atitinkamą priemonę, ir tuo remiantis būtų galima pripažinti, kad ta priemonė visiškai ar iš dalies suderinama su vidaus rinka.
- 129 Šiuo klausimu konstatuotina, kad Komisija įvairius per oficialią tyrimo procedūrą nurodytus suderinamumo motyvus išanalizavo ginčijamame sprendime ir išaiškino priežastis, dėl kurių nė vienu iš jų remiantis nagrinėjamos priemonės net iš dalies negalima pripažinti suderinama su vidaus rinka.
- 130 Pirma, dėl SESV 93 straipsnio pažymėtina, kad jame numatyta: „[v]alstybės pagalba yra suderinama su Sutartimis, jei ji skirta transporto koordinavimo reikmėms arba jei ji kompensuoja tam tikrus išpareigojimus, siejamus su viešosios paslaugos sąvoka“.
- 131 Šiuo klausimu Komisija ginčijamo sprendimo 97 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, kad nors vidaus vandenų uostai ir vaidina svarbų vaidmenį vystant daugiarūšį transportą, visos uostų investicijos nepatenka į SESV 93 straipsnio, taikomo tik transporto koordinavimo reikmėms tenkinti skirtai pagalbai, sritį. Be to, Komisijos teigimu, atleidimas nuo PM yra ne investicinė pagalba, o į investicijas neorientuota veiklos pagalba. Priemonė taip pat neskirta kompensuoti tam tikriems išpareigojimams, siejamiems su viešosios paslaugos sąvoka, kaip nurodyta pirma. Be to, pranašumas, įgytas paprasčiausiai nesumokėjęs pelno mokesčio, neapsiriboja nei suma, būtina transporto koordinavimui užtikrinti, nei tam tikrų išpareigojimų, siejamų su viešosios paslaugos sąvoka, kompensacija, vadinasi, jis neatitinka proporcingumo principo. Jis taip pat neturi aiškiai įvardyto skatinamojo poveikio būtent todėl, kad atleidimas nuo mokesčio naudingesnis pelningiausiems uostams, kurie turi daugiausiai išteklių ir kuriuos reikia mažiausiai skatinti. Todėl, Komisijos teigimu, SESV 93 straipsnis netaikytinas.
- 132 Priešingai, nei teigia ieškovė, šiuose motyvuose nepadaryta jokios akivaizdžios vertinimo klaidos. Ieškovė iš tiesų konkrečiai nepaiškino, kaip uostų atleidimas nuo PM neatsiejamai susijęs su transporto koordinavimu ir jam būtinas.
- 133 Primintina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją Komisija gali pripažinti pagalbą suderinama tik tuo atveju, jei gali konstatuoti, kad ta pagalba skirta vienam iš teisės akte, kuriuo remiamasi siekiant įrodyti suderinamumą, nurodytų tikslų įgyvendinti, tikslų, kurių pagalbą gaunanti įmonė negalėtų pasiekti savomis jėgomis, esant įprastoms rinkos sąlygoms. Kitaip tariant, tam, kad pagalbai būtų galima taikyti vieną iš Sutartyje numatytų išimčių, ji turi ne tik atitikti vieną iš Sutartyje nurodytų tikslų, bet ir būti būtina šiems tikslams pasiekti (pagal analogiją žr. 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, T-314/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:903, 180 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 134 Be to, nors iš tiesų nei SESV 93 straipsnyje, nei jos 107 straipsnio 3 dalies c punkte nedaroma skirtumo tarp pagalbos investicijoms ir pagalbos veiklai, primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją pagalba veiklai, kuri skirta išlaikyti įmonės *status quo* arba kuria padengiamos įmonės išlaidos, kurias ji paprastai turėtų padengti pati kaip įprasto valdymo ar įprastos veiklos išlaidas, iš esmės negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.
- 135 Iš tiesų negalima nuspręsti, kad pagalba, kuria tik sumažinamos einamosios ir įprastos įmonės veiklos išlaidos, kurias ji bet kuriuo atveju turėtų padengti pati, vykdydama įprastą veiklą, siekiama bendrojo intereso tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 93 straipsnį ar 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Kadangi teikiant tokią pagalbą šioms įmonėms teikiamas pranašumas, palyginti su jų konkurentais, ir tai nepagrįsta bendrojo intereso tikslo siekimu, jos negalima pripažinti suderinama su vidaus rinka (2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Austrija / Komisija*, T-356/15, EU:T:2018:439, 581 punktą – dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas; taip pat šiuo klausimu žr. 1995 m. birželio 8 d. Sprendimo *Siemens / Komisija*, T-459/93, EU:T:1995:100, 76 punktą).
- 136 Be kita ko, ieškovė, siekdama įrodyti nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, be reikalo remiasi 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendimu byloje SA.37402 dėl pagalbos, suteiktos Budapešto (Vengrija) uostui. Iš tiesų, kaip nurodė Komisija, jos sprendimų praktika negali nulemti ginčijamo sprendimo galiojimo (žr. šio sprendimo 72 punktą). Bet kuriuo atveju pakanka konstatuoti, kad, priešingai nei šioje byloje nagrinėjama pagalba, toje byloje nagrinėta pagalba buvo pagalba investicijoms į uostų infrastruktūrą, kuria siekta aiškiai nustatyti tikslo.
- 137 Dėl Komisijos pranešimo dėl pagalbos jūrų transportui pažymėtina, kad, kaip matyti iš pavadinimo, šis pranešimas susijęs tik su pagalba, teikiama jūrų transportui, o ne su pagalba uostams ar uostų infrastruktūrai. Be to, šiame pranešime nurodytos mokestinės priemonės susijusios ne su bendru atleidimu nuo PM, kaip yra nagrinėjamoje byloje, bet su tam tikros rūšies apmokestinimo pakeitimu kitu, pagrįstu kiekiu tonomis, siekiant išvengti veiklos perkėlimo. Taigi ieškovė negali teigti, kad šiame pranešime suformuotas bendrasis principas, pagal kurį pagalba, teikiama kaip mokesčio sumažinimas, yra suderinama su vidaus rinka. Šiame pranešime tik įrodyta, kad tam tikra pagalba veiklai, teikiama kaip mokesčių lengvata, tam tikrais išimtiniais atvejais gali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka, ir Komisija to neginčija (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Austrija / Komisija*, T-356/15, EU:T:2018:439, 583 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją – dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas).
- 138 Antra, dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies a ir b punktų ir 349 straipsnio pažymėtina, kad Komisija išnagrinėjo šių nuostatų taikymą ginčijamo sprendimo 98–100 konstatuojamosiose dalyse. Ieškovė nepaaiškino, dėl ko šiuose motyvuose padaryta akivaizdi vertinimo klaida, o tik tvirtino, kad SESV 349 straipsnis neginčytinai yra pakankamas teisinis pagrindas laikyti užjūrio uostų atleidimo nuo mokesčių schemą suderinama su Sutartimi.
- 139 Šiuo klausimu vis dėlto pažymėtina, kad, pirma, nagrinėjama pagalbos schema skirta ne tik užjūrio uostams, bet visiems uostams ir kitiems naudos gavėjams, įvardytiems ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje. Antra, SESV 349 straipsnyje numatyta, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas gali nustatyti konkrečias priemones, kuriomis siekiama būtent jame nurodytiems regionams nustatyti Sutarties taikymo sąlygas, atsižvelgdamas į tai, kad jų socialinės ir ekonominės struktūros padėti sunkina tam tikri veiksniai, o šių veiksmų pastovumas ir derinys labai riboja šių regionų plėtrą (2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Banco Comercial dos Açores / Komisija*, T-75/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2009:322, 3 punktą). Tačiau SESV 349 straipsnio trečioje pastraipoje numatyta, kad Taryba tokias priemones patvirtina atsižvelgdama į atokiausių regionų ypatumus ir ribotas galimybes, nesumenkindama Sąjungos teisinės tvarkos, taip pat vidaus rinkos ir bendros politikos kryptį vientisumo bei darnos. Tad konstatuotina, kad ieškovė nenurodė nė vienos antrinės teisės nuostatos, kurioje būtų nustatyta, jog Taryba nusprendė leisti teikti pagalbą kaip užjūrio teritorijose esančių uostų atleidimą nuo PM.

- 140 Dėl to, kad ieškovė remiasi Reglamentu 2017/352, pakanka konstatuoti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 111 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, nei šio reglamento dalykas, nei tikslas nėra daryti poveikį Komisijos veiksams pagal SESV 107 ir 108 straipsnius. Priešingai, šiame reglamente, kuriuo siekiama nustatyti uosto paslaugų teikimo sistemą ir bendras finansinio uostų skaidrumo taisykles, numatyta, kad juo turi būti sudaromos sąlygos vykdyti „teisingą ir veiksmingą valstybės pagalbos kontrolę“ (6 konstatuojamoji dalis), kad „kompetentingoms institucijoms neturėtų būti užkertama galimybė skirti kompensaciją už veiksmus, kurių buvo imtasi viešųjų paslaugų įpareigojimams įvykdyti, jei tokia kompensacija skiriama laikantis galiojančių valstybės pagalbos taisyklių“ (32 konstatuojamoji dalis), ir kad „bet kuriuo atveju turėtų būti užtikrinta atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms“ (43 konstatuojamoji dalis).
- 141 Dėl Reglamento 2017/1084, kuriuo ieškovė taip pat remiasi, pažymėtina, kad juo iš dalies keičiamas 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014, p. 1), be kita ko, įterpiančias 56b ir 56c straipsnius, kuriuose numatyta galimybė netaikyti reikalavimo pranešti tam tikrai pagalbai jūrų ir vidaus vandenų uostams. Tad Reglamentu Nr. 651/2014, priimtu remiantis SESV 108 straipsnio 4 dalimi ir 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 312), siekiama sudaryti galimybę esant tam tikroms sąlygoms atleisti valstybes nares nuo įpareigojimo pranešti apie tam tikros rūšies pagalbą. Kaip tvirtina Komisija, vis dėlto šiame reglamente nenumatyta kitokių suderinamumo atvejų, nei įtvirtinti Sutartyje. Kadangi Komisija ginčijamo sprendimo 95–104 konstatuojamosiose dalyse nustatė, kad nagrinėjamos priemonės negalima pripažinti suderinama su vidaus rinka, ir šiuo požiūriu nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos (žr. pirmiau), ji juo labiau negalėjo jos pripažinti suderinama, remdamasi Reglamentu Nr. 651/2014. Be to, Reglamentu Nr. 651/2014 56b ir 56c straipsniuose numatytos tam tikros sąlygos dėl, be kita ko, tinkamų finansuoti išlaidų, pagalbos intensyvumo ar pagalbos būtinumo, o ieškovė nebandė įrodyti, kad nagrinėjamoje byloje šios sąlygos būtų įvykdytos.
- 142 Taigi ieškovės kaltinimą dėl procedūros, susijusios su esama pagalba, ypatumų nesilaikymo, įrodinėjimo naštos perkėlimo ir akivaizdžių vertinimo klaidų, kiek tai susiję su nagrinėjamos pagalbos schemos suderinamumu su vidaus rinka analize, reikia atmesti.
- 143 Antra, ieškovė teigia, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą, nes ginčijamame sprendime reikalavo panaikinti nagrinėjamą schemą apskritai, užuot paprašiusi ją pakeisti ar pripažinusi ją suderinama esant tam tikroms sąlygoms.
- 144 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismo jurisprudencijoje įtvirtinta, jog pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų priimti aktai neviršytų to, kas tinkama ir būtina siekiamam tikslui įgyvendinti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią (žr. 2014 m. liepos 17 d. Sprendimo *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband / Komisija*, T-457/09, EU:T:2014:683, 346 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 145 Komisija teigia, kad nagrinėjamoje byloje, kadangi nagrinėjama priemonė buvo akivaizdžiai nesuderinama su vidaus rinka, ji nebuvo tinkama nei pakeitimams daryti, nei nustatyti sąlygoms, kuriomis būtų galėjusi būti suderinama su vidaus rinka. Ji taip pat tvirtina, kad bet kokie nagrinėjamos pagalbos schemos pakeitimai, siekiant, kad ji taptų suderinama su vidaus rinka, būtų buvę labai sudėtingi, nes pats naudos pobūdis – atleidimas nuo PM, susijęs su gautu pelnu, neatitinka suderinamumo kriterijų, ypač priemonės proporcingumo ir skaidrumo siekiamo tikslo atžvilgiu.

- 146 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, pirma, Reglamento Nr. 2015/1589 22 straipsnyje numatyta, kad Komisija gali kaip atitinkamas priemones pasiūlyti arba pakeisti pagalbos schemą, arba pradėti taikyti procedūrinius reikalavimus, arba panaikinti atitinkamą pagalbos schemą. Taigi galimybė panaikinti atitinkamą pagalbos schemą aiškiai numatyta jau atitinkamų priemonių siūlymo etape, kuris vyksta prieš oficialų tyrimo etapą.
- 147 Antra, dėl galimybės Komisijai reikalauti panaikinti esamą pagalbos schemą apskritai, jeigu ji per oficialią tyrimo procedūrą nustato, kad ši nesuderinama su vidaus rinka, pažymėtina, kad nenumatyta jokių papildomų reikalavimų dėl naujos pagalbos schemos nagrinėjimo, atsižvelgiant į paralelinį šių dviejų procedūrų pobūdį, kai pradedama oficiali tyrimo procedūra (žr. šio sprendimo 127 punktą).
- 148 Pažymėtina kad, kaip teigia ieškovė, tokia galimybė turi būti įgyvendinama laikantis proporcingumo principo, o tai reiškia, kad jeigu nagrinėjamą schemą įmanoma pakeisti ar pakoreguoti, ir dėl to ji galėtų tapti suderinama su vidaus rinka, Komisija privalo bent jau aptarti tokią galimybę su atitinkama valstybe nare, teikdama pasiūlymą dėl atitinkamų priemonių.
- 149 Tačiau pažymėtina, kad, kaip teigia Komisija, atrodo, kad toks nagrinėjamos pagalbos schemos pakeitimas, kurio, be kita ko, pati Prancūzijos Respublika, panašu, nebuvo numaciusi, nagrinėjamu atveju būtų sudėtingas ar net neįmanomas. Dėl priemonės, kurią taikant numatytas tam tikrų bendrų kategorijų naudos gavėjų besąlyginis atleidimas nuo PM be jokios sąsajos su aiškiai apibrėžtu bendro intereso tikslu, pažymėtina, kad tokios schemos pakeitimas reikėtų, jog Prancūzijos Respublika praneša apie kitą schemą, kuri iš esmės skiriasi nuo Komisijos išnagrinėtos esamos schemos. Be kita ko, būtų reikėję nustatyti naudos ir jos dydžio ribas ir sąlygas, kad ši apimtų nepadengtas tam tikrų investicijų išlaidas arba galimų BEIP išlaidų kompensaciją, kurių pobūdis ir apimtis turėtų būti apibrėžti uostų kategorijomis arba kiekvienam uostui kas metus, atsižvelgiant į maždaug 500 Prancūzijos uostų finansinius ypatumus ir galimai skirtingas kiekvienam iš jų, ypač užjūrio uostams, taikomas suderinamumo taisykles.
- 150 Taigi, priešingai, nei tvirtina ieškovė, konstatuotina, kad Komisija nepažeidė proporcingumo principo, kai neišnagrinėjo, ar, atlikus tam tikrus nagrinėjamos pagalbos schemos pakeitimus, ji būtų galėjusi atitikti BEIP finansavimo sąlygas ir būti pripažinta suderinama su vidaus rinka.
- 151 Tiesa, kad, kaip teigia ieškovė, Komisija 2009 m. gruodžio 15 d. Sprendime SA.14175 dėl valstybės pagalbos (*ex E 2/2005 ir N 642/2009*) – Nyderlandai – *Existing and special projet aid to housing corporations* (OL C 31, 2010, p. 4) ir 2010 m. rugpjūčio 30 d. Sprendime dėl valstybės pagalbos E/2005 – Nyderlandai – *Existing aid to housing corporations: decision amending paragraphs 22–24 of the Commission Decision of 15 December 2009* (OL C 250, 2010, p. 1) pasiūlė Nyderlandų institucijoms ne panaikinti esamą pagalbos schemą, bet ją pakeisti, kad taptų suderinama su Sąjungos normomis, kuriomis reglamentuojama valstybės pagalba.
- 152 Vis dėlto šio sprendimo 150 punkte nurodytuose sprendimuose dėl socialinio būsto Nyderlanduose Nyderlandų Karalystė buvo pasiūliusi įvykdyti išipareigojimus, atitinkančius Komisijos pasiūlytas atitinkamas priemones, kad schema taptų suderinama su vidaus rinka. Taigi galutinis Komisijos sprendimas buvo priimtas pagal Reglamento Nr. 659/1999, kuriame numatytos teisinės valstybės narės sutikimo su Komisijos pasiūlymu taikyti atitinkamas priemones pasekmės, 19 straipsnio 1 dalį.
- 153 Nagrinėjamoje byloje, kadangi valstybė narė nesutiko su Komisijos pasiūlytomis atitinkamomis priemonėmis, ir, kaip per posėdį patvirtino Komisija, nepateikė pasiūlymų dėl išipareigojimų, kuriais būtų išspręsti jos prieštaravimai dėl tų priemonių, ginčijamas sprendimas buvo priimtas per oficialią tyrimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnio 2 dalį. Taigi negalima išvesti jokios paralelės su šio sprendimo 150 punkte nurodytais sprendimais.
- 154 Atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl penktojo pagrindo, susijusio su gero administravimo principo pažeidimu

- 155 Šiuo pagrindu ieškovė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas pažeidžiant nešališkumo pareigą, Komisijai nustatytą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje įtvirtintą gero administravimo principą. Konkrečiai kalbant, ji kaltina Komisiją neveikimu, atsižvelgiant į pagalbos schemas, kuriomis naudojasi kai kurie Sąjungos uostai pagal kitose valstybėse narėse galiojančius mokesčių teisės aktus, ir taip sukeliama nauji konkurencijos iškreipimai ir tiesiogiai pažeidžiamas Komisijos vaidmuo užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą.
- 156 Komisija ginčija šiuos argumentus.
- 157 Pirmiausia reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia ieškovė, jeigu būtų nustatytas galimas gero administravimo principo pažeidimas, tai būtų savarankiškas teisėtumo pažeidimas, dėl kurio būtų galima panaikinti ginčijamą sprendimą. Komisija visų pirma pažymi, kad šio principo pažeidimas gali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą tik tuo atveju, jeigu būtų pažeista ir kita Sąjungos teisės norma. Šiuo klausimu ji nurodo 2001 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Area Cova ir kt. / Taryba ir Komisija* (T-196/99, EU:T:2001:281) 43 punktą, iš kurio matyti, kad gero administravimo principas nėra viena iš teisės normų, kuriomis suteikiamos teisės privatiems asmenims ir kurių pažeidimu galima remtis, siekiant nustatyti Sąjungos deliktinę atsakomybę.
- 158 Vis dėlto pažymėtina, kad Komisijos nurodyta jurisprudencija susijusi su tuo, ar teisė į gerą administravimą yra teisės norma, kuria siekiama suteikti teises privatiems asmenims – tai svarbu pareiškiant SESV 268 straipsnyje numatytą ieškinį dėl atsakomybės, o ne pareiškiant ieškinį dėl panaikinimo, remiantis SESV 263 straipsniu, kaip yra nagrinėjamoje byloje.
- 159 Pateikdama pagrindą dėl gero administravimo principo pažeidimo ieškovė iš esmės remiasi rūpestingumo ir nešališkumo pareigų pažeidimu.
- 160 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją rūpestingumo pareiga būdinga gero administravimo principui. Ji bendrai taikoma Sąjungos administracijos veiksams esant jos santykiams su visuomene; tai reiškia, kad Sąjungos administracija turi veikti rūpestingai ir atsargiai bei rūpestingai ir nešališkai išnagrinėti visas su byla susijusias aplinkybes (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (JK) / Komisija*, C 47/07 P, EU:C:2008:726, 92 ir 93 punktus; taip pat 2015 m. sausio 15 d. Sprendimo *Ziegler ir Ziegler Relocation / Komisija*, T-539/12 ir T-150/13, nepaskelbto Rink., EU:T:2015:15, 97 punktą).
- 161 Be to, pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnį kiekvienas asmuo, be kita ko, turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos jo reikalus tvarkytų nešališkai. Šis nešališkumo reikalavimas apima, pirma, subjektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad nė vienas bylą nagrinėjantis atitinkamos institucijos pareigūnas neturi reikšti šališkumo ar asmeninio palankumo, ir, antra, objektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad institucija turi suteikti pakankamas garantijas, kad neliktų jokių teisėtų abejonių dėl šališkumo (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 162 Vis dėlto Komisijai tenkanti nešališkumo pareiga nereiškia, kad nagrinėdama pagalbos schemas, esančias keliose valstybėse narėse, ji privalo atlikti tyrimus tuo pat metu ar tuo pat metu priimti visoms valstybėms narėms teisiškai privalomus sprendimus. Nagrinėjamoje byloje, nors iš 2014 m. liepos 9 d. Komisijos pranešimo spaudai dėl Nyderlandų viešosioms įmonėms taikomo atleidimo nuo mokesčių matyti, kad „kai kuriose valstybėse narėse uostams taikomas ne pelno mokestis, o kita apmokestinimo schema, kuri gali būti palankesnė“, nors „kitose valstybėse narėse uostai neapmokestinami jokių pelno mokesčių, nes yra nuostolingi“, ieškovė negali iš to daryti bendros išvados, kad Komisija pažeidė nešališkumo reikalavimą, nes pirmiausia išnagrinėjo Belgijos, Nyderlandų ir

Prancūzijos mokesčių sistemas ir priėmė galutinius joms nepalankius sprendimus dėl šių sistemų, prieš nagrinėdama visų kitų valstybių narių mokestines sistemas, kurios taip pat gali turėti valstybės pagalbos požymių.

- 163 Be to, pažymėtina, kad panašūs argumentai buvo išnagrinėti ir atmesti byloje, kurioje priimtas 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimas *Groningen Seaports ir kt. / Komisija* (T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317) dėl ieškinio, kurį kai kurie Nyderlandų uostai pareiškė dėl 2016 m. sausio 21 d. Komisijos sprendimo (ES) 2016/643 dėl pagalbos priemonės SA.25338 (2014/C) (ex E 3/2008 ir ex CP 115/2004), kurią įgyvendino Nyderlandai – valstybės įmonių atleidimas nuo pelno mokesčio (OL L 113, 2016, p. 148).
- 164 Bendrasis Teismas toje byloje iš tiesų nusprendė, kad valstybės narės galimai padaryto pareigos, jai tenkančios pagal Sutartį, konkrečiai pagal SESV 107 straipsnio 1 dalyje numatytą draudimą, pažeidimo negalima pateisinti tuo, kad kitos valstybės narės tos pareigos irgi nevykdo, ir kad kelių konkurencijos iškreipimų poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai nėra silpnesnis, o kaip tik stipresnis, ir dėl to daroma didesnė žala vidaus rinkai (žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 97 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 165 Tad net jeigu darytume prielaidą, kad kitose valstybėse narėse skiriama valstybės pagalba jūrų uostams, tai nepaneigia to, kad Komisija, ginčijamame sprendime pripažinusi nagrinėjamą pagalbos schemą nesuderinama su vidaus rinka ir nurodžiusi ją panaikinti, siekia atkurti vienodas konkurencijos sąlygas uostų sektoriuje, ir taip įgyvendinti valstybės pagalbą reglamentuojančiose taisyklėse įtvirtintus tikslus (pagal analogiją žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 98 punktą).
- 166 Bendrasis Teismas taip pat priminė, kad vienodo požiūrio principo turi būti paisoma kartu su teisėtumo principu; tai reiškia, kad niekas negali savo naudai remtis kito naudai padarytu neteisėtumu (žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 116 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 167 Taigi reikia atmesti ieškovės argumentą, kad Komisija pažeidė gero administravimo principą, nes pradėjo procedūras dėl valstybės pagalbos tik dėl trijų valstybių narių, t. y. Prancūzijos Respublikos, Belgijos Karalystės ir Nyderlandų Karalystės, nors iš atsakymų į anketą buvo matyti, kad pusė valstybių narių pripažino taikančios savo uostams nuo bendrosios teisės normų nukrypstančias mokesčių sistemas.
- 168 Bet kuriuo atveju toks argumentas atmestinas, nes juo negalima paneigti ginčijamo sprendimo teisėtumo; juo greičiau siekiama parodyti galimą Komisijos neveikimą, kiek tai susiję su panašiomis pagalbos schemomis, kurios taip pat galbūt galioja kitose valstybėse narėse. Kaip teigia Komisija, tokiu atveju ieškovė gali pateikti Komisijai skundą dėl kitose valstybėse narėse tebegaliojančių pagalbos schemų, o jeigu Komisija nepagrįstai ir per ilgai nesiiimtų veiksmų – pareikšti ieškinį dėl neveikimo pagal SESV 265 straipsnį.
- 169 Taigi, atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, reikia atmesti penktąjį pagrindą ir visą ieškinį.

Dėl išlaidų

- 170 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Priteisti iš *Union des ports de France* – UPF bylinėjimosi išlaidas.**

Berardis

Papasavvas

Spineanu-Matei

Paskelbtas 2019 m. balandžio 30 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai

Turinys

Faktinės bylos aplinkybės	1
Procesas ir šalių reikalavimai	3
Dėl teisės	3
Dėl priimtinumą	3
Dėl esmės	7
Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su teisės klaida, padaryta, kai Komisija klaidingai visą Prancūzijos uostų atleidimą nuo PM priskyrė valstybės pagalbai	7
Dėl antrojo pagrindo, susijusio su teisės klaida dėl Prancūzijos uostų vykdomos ekonominės veiklos ekonominio pobūdžio vertinimo	9
Dėl trečiojo pagrindo, iš esmės susijusio su vertinimo klaidomis ir nepakankamu konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygų motyvavimu	13
Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su teisės klaida vykdant esamų pagalbos schemų kontrolės procedūrą ir su SESV 108 straipsnio 2 dalies, siejamos su proporcingumo principu, pažeidimu	16
Dėl penktojo pagrindo, susijusio su gero administravimo principo pažeidimu	22
Dėl išlaidų	23